

Агенција за заштиту животне средине

ИЗВЕШТАЈ О УПРАВЉАЊУ АМБАЛАЖОМ И АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ У 2014. ГОДИНИ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство пољопривреде и заштите животне средине

Агенција за заштиту животне средине

**ИЗВЕШТАЈ О УПРАВЉАЊУ АМБАЛАЖОМ
И АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ
У 2014. ГОДИНИ**

Београд, мај 2015. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство пољопривреде и заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

**ИЗВЕШТАЈ О УПРАВЉАЊУ АМБАЛАЖОМ И АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ
У 2014. ГОДИНИ**

Извештај припремили

Мр. Небојша Реџић
Ивана Марковић

Директор Агенције

Филип Радовић

САДРЖАЈ

САЖЕТАК	5
1. УВОД	7
2. ЗАКОНСКИ ОСНОВ	8
3. НАЦИОНАЛНИ ЦИЉЕВИ	9
4. УПРАВЉАЊЕ АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ	10
5. КОЛИЧИНЕ АМБАЛАЖЕ СТАВЉЕНЕ НА ТРЖИШТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	11
6. ПРЕУЗЕТЕ КОЛИЧИНЕ АМБАЛАЖНОГ ОТПАДА	12
7. ПОНОВНО ИСКОРИШЋЕНЕ И РЕЦИКЛИРАНЕ КОЛИЧИНЕ АМБАЛАЖНОГ ОТПАДА	12
8. ОСТВАРЕЊЕ НАЦИОНАЛНИХ ЦИЉЕВА	13
9. ПРЕГЛЕД УПРАВЉАЊА АМБАЛАЖОМ И АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ	15
10. БУДУЋЕ АКТИВНОСТИ	17
ПРИЛОГ	

САЖЕТАК

Управљање амбалажом и амбалажним отпадом је регулисано Законом о амбалажи и амбалажном отпаду (Сл. гласник РС, бр. 36/09). Амбалажни отпад обухвата низ врста отпада који су Каталог отпада приказани у поглављу 15 01. У складу са овим Законом и у циљу што ефикаснијег управљања овом врстом отпада, у току 2010. године усвојен је низ подзаконских аката. Поред тога, усвојен је и Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом (Сл. гласник РС, бр. 21/10, 10/13) у коме су дате обавезе извештавања о количинама амбалаже стављене на тржиште Републике Србије и управљању амбалажним отпадом.

Дозволу за управљање амбалажним отпадом имају 6 оператера СЕКОПАК, ЕКОСТАР ПАК, ДЕЛТА-ПАК, ЦЕНЕКС, ТЕХНО ЕКО ПАК и ЕКОПАК СИСТЕМ.

У 2014. години, шест оператера су вршила управљање амбалажним отпадом за 1 616 правних лица или предузетника која стављају производе у амбалажи на тржиште наше земље.

До 1. маја 2015. године Агенцији за заштиту животне средине су достављена 268 извештаја од стране правних лица или предузетника који нису пренели своју обавезу на оператера за управљање амбалажним отпадом и којима ће Министарство пољопривреде и заштите животне средине, наплатити накнаду за управљање амбалажним отпадом.

Према свим расположивим подацима, укупна количина амбалаже стављене на тржиште Републике Србије износи 327 713,7 t. Количина поновно искоришћеног амбалажног отпада пријављена од стране оператера је 102 672,5 t, од ове количине је 99 496,7 t амбалажног отпада је рециклирано. На основу ових података може се видети да су Национални циљеви за Републику Србију у 2014. години испуњени, за поновно искоришћење отпада у вредности од 31,6% и за рециклажу отпада у вредности од 30,7%.

У циљу достизања националних циљева и у 2015. години, као и у претходном периоду потребно је и даље радити на подизању нивоа свести становништва и капацитета правних лица, још интензивнијем укључивању јавно комуналних предузећа у имплементацију система управљања амбалажом и амбалажним отпадом, као и појачати инспекцијски надзор предузећа.

1. УВОД

Управљање амбалажом и амбалажним отпадом има врло изражен еколошки, друштвени, социјални и економски значај. Аспект заштите животне средине је уграђен у Закон о амбалажи и амбалажном отпаду (Сл. гласник РС, бр. 36/09) и испољава се првенствено кроз:

1. Заштиту земљишта од загађивања процуривањем,
2. Смањење заузимања земљишта,
3. Смањење емисија загађујућих материја у ваздух,
4. Смањење емисија загађујућих материја у подземне и површинске воде.

За разградњу једне конзерве од алуминијума потребно је 500 година. Прерадом 1t алуминијумских лименки уштеда енергије се креће од 90 до 95 % у односу да добијање из природних сировина, а број циклуса рециклаже је неограничен.

Рециклажом 1 t гвожђа уштеди се око 1.2 t руде, 0.7 t угља и око 60 kg креча. За прераду је потребно 60 % мање енергије.

Период распада ПЕТ амбалаже је 100 година. Пластичне флаше на депонији представљају 9 % од укупне тежине отпада, али запремински заузимају 32 % простора.

Рециклажом 1 t старог папира се сачува 17 стабала у природи. Рециклажом исте количине канцеларијског папира се сачува 24 стабла. Штеди се и 4.200 kW електричне енергије и 32.000 l воде. За процес рециклаже потребно је 40 % мање енергије. Количина загађујућих материја ваздуха је за око 75 % мања у односу на производњу хартије од сировог материјала.

Стакло бачено на депоније никада се неће разградити, а може да се рециклира небројено пута у уделу од 100 %. Технолошки процес рециклаже стакла захтева 40 % мање енергије него његово добијање из природних сировина.

Друштвени аспект се односи пре свега на очување природних ресурса државе. Амбалажни отпад у суштини, није отпад већ група нових ресурса, односно, секундарних сировина. У земљама Европске уније се кроз различите подстицајне мере и накнаде субвенционира прерада амбалажног отпада, али и његова примена у производњи нових производа. Ове субвенције, као и сама примена рециклабилних материјала, доводе до снижења цена новодобијених производа и повећања конкурентности произвођача на тржишту. У исто време су додатно опорезована предузећа која могу, а не користе рециклабилне амбалажне материјале у производњи.

Социјални аспект се испољава кроз формирање званичне мреже сакупљача и прерађивача амбалажног отпада. Перспектива је и за отварање предузећа, првенствено малих и средњих, која ће се бавити прикупљањем, припремом и прерадом (рециклажом) ових врста отпада.

Економски аспект који произилази из еколошког, социјалног и друштвеног аспекта примене овог закона је евидентан, али тешко мерљив. Наравно, додатно се потенцира и кроз директно мерљиве економске ефекте рециклаже амбалажног отпада у односу на прераду природних сировина и руда.

2. ЗАКОНСКИ ОСНОВ

Управљање амбалажом и амбалажним отпадом је дефинисано Законом о амбалажи и амбалажном отпаду (Сл. гласник РС, бр. 36/09) у даљем тексту - Закон. Предузећа која производе или управљају амбалажом и амбалажним отпадом имају обавезу да у свом раду поступају у складу са одредбама овог Закона и одговарајућим подзаконским актима, и о томе достављају годишње извештаје надлежним органима. Систем управљања амбалажом и амбалажним отпадом у складу са Законом је представљен на слици 2.

Слика 1. Систем управљања амбалажом и амбалажним отпадом у складу са Законом

Произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац, амбалажним отпадом могу управљати на три начина:

1. Да пренесе своје обавезе на оператера система управљања амбалажним отпадом у складу са чланом 24. Закона и да достави годишњи Извештај Агенцији за заштиту животне средине.
2. Да обезбеди сопствено управљање амбалажним отпадом у складу са чланом 25. и 26. и достави годишњи Извештај Агенцији за заштиту животне средине
3. Да достави годишњи Извештај Агенцији за заштиту животне средине и плати накнаду коју ће му прописати Министарство на основу достављеног Извештаја, у складу са Уредбом о критеријумима за обрачун накнаде за амбалажу или упакован производ и ослобађање од плаћања накнаде, обвезницима плаћања, висини накнаде, као и о начину обрачунавања и плаћања накнаде (Сл. гласник РС, бр. 8/10).

Члан 39. прописује обавезу израде и достављања годишњег извештаја произвођача, увозника, пакера/пуниоца и испоручиоца (Образац 1., страна 1. и 2.), произвођача отпада који самостално управља својим амбалажним отпадом (Образац 1., страна 1., 2. и 3.), а чланом

40. извештаја оператера (Образац 2.), без обзира на количине пуштене на тржиште. Садржај оба извештаја је дат у Правилнику о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом (Сл. гласник РС, бр. 21/10, 10/2013).

Почетком 2012. године у Агенцији за заштиту животне средине пуштен је у рад Информациони систем Националног регистра извора загађивања који подразумева електронско достављање података за све аспекте животне средине, па и за амбалажу и амбалажни отпад.

Јануара 2013. године донет је Правилник о изменама Правилника о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом (Сл. гласник РС, бр. 10/2013). Измена се односи на начин достављања података, уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања и слања образаца одштампаних из ИС Националног регистра.

Почетна интернет страна портала за достављање података се налази на адреси <http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=20170&id=20004&akcija=showAll>.

3. НАЦИОНАЛНИ ЦИЉЕВИ

Национални циљеви управљања амбалажом и амбалажним отпадом, у складу са чланом 16. Закона, из Плана смањења амбалажног отпада који је дат у Уредби о утврђивању плана смањења амбалажног отпада за период од 2010. до 2014. године (Сл. гласник РС, бр. 88/09). Утврђени национални циљеви управљања амбалажом и амбалажним отпадом дати су у табели 2.

Национални циљеви који се односе на поновно искоришћење и рециклажу амбалажног отпада за период за који се план доноси, су дати као општи и специфични циљеви за рециклажу амбалажног отпада. Општи циљеви су:

- 1) поновно искоришћење амбалажног отпада у проценту који је дат у табеларном прегледу за сваку годину која је обухваћена овим планом;
- 2) рециклирање у проценту који је дат у табеларном прегледу за сваку годину која је обухваћена овим планом.

Табела 2. Општи и специфични национални циљеви управљања амбалажом и амбалажним отпадом 2010-2014

		2010	2011	2012	2013	2014
ОПШТИ ЦИЉЕВИ						
Поновно искоришћење	%	5,0	10,0	16,0	23,0	30,0
Рециклажа	%	4,0	8,0	13,0	19,0	25,0
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ						
Папир и картон	%	0,0	0,0	14,0	23,0	28,0
Пластика	%	0,0	0,0	7,5	9,0	10,5
Стакло	%	0,0	0,0	7,0	10,0	15,0
Метал	%	0,0	0,0	9,5	13,5	18,5
Дрво	%	0,0	0,0	2,0	4,5	7,0

Специфични циљеви за рециклажу амбалажног отпада у периоду за који се доноси овај план, обухватају амбалажу од папира/картона, пластике, стакла, метала и дрвета. Рециклажа амбалажног отпада вршиће се у проценту који је дат у табеларном прегледу за сваку

годину која је обухваћена овим планом и за сваку врсту амбалаже. Из табеле 2. се види да предвиђени општи циљ за 2014. годину, за поновно искоришћење амбалажног отпада износи 30% а за рециклажу амбалажног отпада 25%.

Влада Србије је 25.12.2014. године донела Уредбу о утврђивању Плана смањења амбалажног отпада за период од 2015-2019. године. Планом се утврђују национални циљеви управљања амбалажом и амбалажним отпадом који се односе на поновно искоришћење и рециклажу амбалажног отпада.

За период од 2015. до 2019. године уводе се општи циљеви за поновно искоришћење и рециклажу амбалажног отпада и специфични циљеви за рециклажу амбалажног отпада.

Табела 3. Општи и специфични национални циљеви управљања амбалажом и амбалажним отпадом 2015-2019

		2015	2016	2017	2018	2019
ОПШТИ ЦИЉЕВИ						
Поновно искоришћење	%	38	44	50	55	60
Рециклажа	%	31	36	42	48	55
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ						
Папир и картон	%	38	42	47	53	60
Пластика	%	14	17	19	21	22,5
Стакло	%	19	25	31	37	43
Метал	%	23	29	34	39	44
Дрво	%	11	12	13	14	15

Уредба је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 144/2014, а ступила је на снагу 4.01.2015.године.

4. УПРАВЉАЊЕ АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ

4.1. Оператери система управљања амбалажним отпадом

Дозволу за управљање амбалажним отпадом има 6 оператера:

1. **СЕКОПАК**, Друштво за поступање са амбалажним отпадом, регистарски број дозволе 001, издата 21.05.2010.
2. **ЕКОСТАР ПАК** д.о.о., регистарски број дозволе 002, издата 25.10.2010.
3. **ДЕЛТА – ПАК** д.о.о, регистарски број дозволе 003, издата 02.12.2010.
4. **ЦЕНЕКС** д.о.о., регистарски број дозволе 004, издата 20.04.2012.
5. **ТЕХНО ЕКО ПАК** д.о.о., регистарски број дозволе 005, издата 21.05.2012.
6. **ЕКОПАК СИСТЕМ** д.о.о., регистарски број дозволе 006, издата 20.12.2013.

У складу са чланом 24. Закона произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац може да пренесе своју обавезу управљања амбалажним отпадом, уговором који закључује са оператером који обавља делатности управљања амбалажним отпадом. Оператер је дужан да, у име својих чланица, обезбеди да:

1. комунално предузеће редовно преузима комунални амбалажни отпад,
2. редовно преузима и сакупља амбалажни отпад који није комунални отпад од крајњих корисника,

3. обезбеди поновно искоришћење, рециклажу или одлагање у складу са Законом.

У 2014. години, шест оператера је вршило управљање амбалажом и амбалажним отпадом за 1 616 правних лица која стављају производе у амбалажи на тржиште наше земље.

4.2. Правна лица која самостално управљају амбалажним отпадом

До сада је издата само једна дозвола за самостално управљање амбалажним отпадом предузећу ВВ Минаqua а.д. из Новог Сада, регистарски број дозволе 001, од 01.12.2010.

Предузеће ВВ Минаqua у 2014. години, није вршило самостално управљање својим амбалажним отпадом. Укупну количину од 3 311,9 t пренела је на два оператера система управљања амбалажним отпадом - СЕКОПАК и ЕКОСТАР ПАК.

4.3. Правна лица и предузетници који нису укључени у систем управљања амбалажним отпадом

До 1. маја 2015. године Агенцији су достављена 268 извештаја од стране правних лица или предузетника који нису пренели своју обавезу на оператера за управљање амбалажним отпадом. Правним лицима или предузетницима који су на тржиште пласирали више од 1000kg амбалаже, биће наплаћена накнада за управљање отпадом од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине. Прикупљена средства Министарство ће усмерити у испуњење националних и специфичних циљева за наредни период.

5. КОЛИЧИНЕ АМБАЛАЖЕ СТАВЉЕНЕ НА ТРЖИШТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Према подацима који су достављени Агенцији за заштиту животне средине до 1. маја 2015. године, укупна количина амбалаже стављене на тржиште Републике Србије износи 327 713,7 t.

5.1. Количина амбалаже која је стављена на тржиште Републике Србије од стране правних лица или предузетника који су своје обавезе пренели на оператере

Количина амбалаже која је пуштена на тржиште Републике Србије од стране правних лица или предузетника који су своје обавезе пренели на оператере износи 324 408,6 t и дата је у Прилогу, у табели П1.

5.2. Количина амбалаже која је стављена на тржиште Републике Србије од стране правних лица или предузетника који нису укључени у систем управљања амбалажним отпадом

Ако се посматра процењена количина амбалаже стављене на тржиште, правна лица која на тржиште стављају највеће количине производа у амбалажи су у великој мери обухваћена овим системима.

Овом извештају треба додати и количине амбалаже стављене на тржиште Републике Србије од стране 268 обвезника који нису пренели своју обавезу на оператера за управљање

амбалажним отпадом, а известили су Агенцију за заштиту животне средине о овим количинама до 1. маја 2015. године. Ова количина износи 3 305,1 t.

Табела 4. Количине амбалаже по врстама стављене на тржиште Републике Србије од стране правних лица или предузетника који нису укључени у систем управљања амбалажним отпадом

Врсте амбалаже и амбалажних материјала	Количина (t)
Пластика	644,9
Стакло	227,4
Метал	94,3
Папир и картон	1 462,1
Дрво	863,0
Остало	13,4
УКУПНО	3 305,1

6. ПРЕУЗЕТЕ КОЛИЧИНЕ АМБАЛАЖНОГ ОТПАДА

6.1. Количине амбалажног отпада преузете од стране оператора система управљања амбалажним отпадом

На основу достављених извештаја оператора прорачуната је укупна количина преузетог амбалажног отпада. Количина преузетог амбалажног отпада од стране оператора износи 102 672,5 t и дата је у Прилогу, у табели П2. Количина преузетог амбалажног комуналног од стране оператора износи 29 344,7 t, а количина преузетог не-комуналног отпада износи 73 327,8 t. Количине преузетог амбалажног отпада по операторима за комунални и некомунални отпад дате су у Прилогу, у табели П3.

7. ПОНОВНО ИСКОРИШЋЕНЕ И РЕЦИКЛИРАНЕ КОЛИЧИНЕ АМБАЛАЖНОГ ОТПАДА

Целокупна количина преузетог амбалажног отпада у 2014. години од 102 672,5 t је, према достављеним подацима од стране оператора, предата на поновно искоришћење. У табели 5. приказане су укупне количине поновно искоришћеног и рециклираног амбалажног отпада од стране оператора.

Табела 5. Укупна количина поновно искоришћеног и рециклираног амбалажног отпада од стране оператора

Оператер	Количина поновно искоришћеног амбалажног отпада (t)	Количина рециклираног амбалажног отпада (t)
СЕКОПАК	38 297,7	36 219,0
ЕКОСТАР ПАК	47 872,9	46 775,8
ДЕЛТА ПАК	3 705,2	3 705,2
ЦЕНЕКС	2 276,8	2 276,8
ТЕХНО ЕКО ПАК	7 101,9	7 101,9
ЕКОПАК СИСТЕМ	3 418,0	3 418,0
УКУПНО	102 672,5	99 496,7

Количине поновно искоришћеног амбалажног отпада по оператерима, врстама отпада и начину третмана, дате су у Прилогу, у табели П4.

Количине рециклираног амбалажног отпада по оператерима, врстама отпада и начину третмана, дате су у Прилогу, у табели П5.

Најчешће примењен начин третмана амбалажног отпада, пријављен од стране оператера, је *Рециклирање/прерада органских материја који се не користе као растварачи (R3)*. Ова врста третмана пријављена је за третман амбалажне отпадне пластике, папира и дрвета.

Операција (R4) *Рециклирање/прерада метала и једињења метала*, примењена је за третман отпадног амбалажног метала (гвожђа и алуминијума).

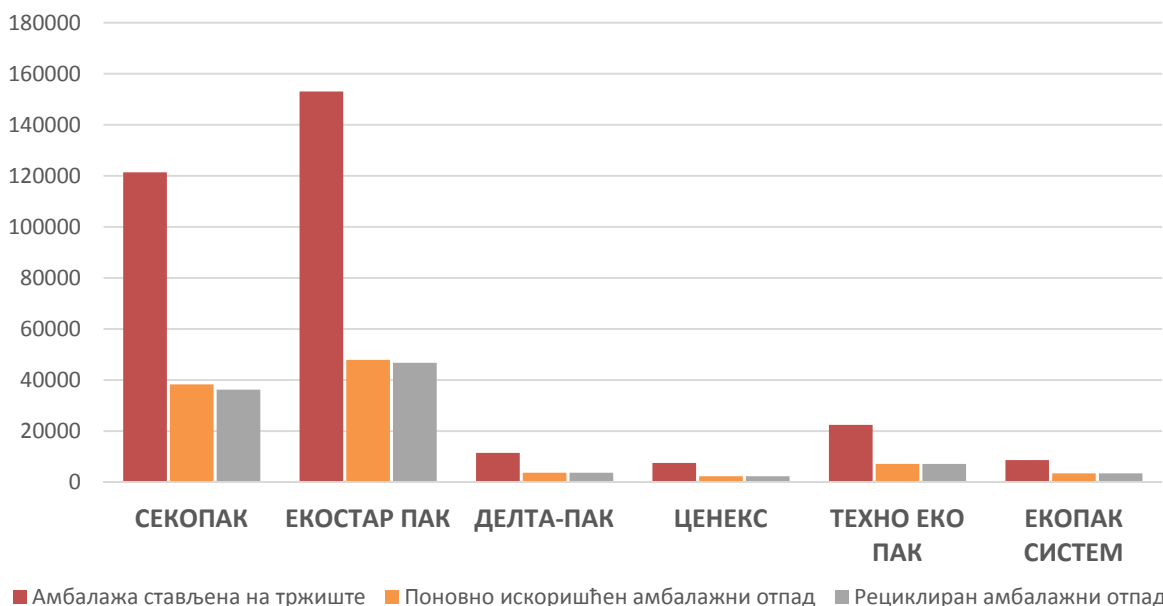
Операција (R5) *Рециклирање/прерада других неорганских материјала*, примењена је за третман отпадног амбалажног стакла, док је операција (R1) *Коришћење отпада првенствено као горива или другог средства за производњу енергије*, примењена за третман отпадне пластике и папира.

8. ОСТВАРЕЊЕ НАЦИОНАЛНИХ ЦИЉЕВА

У поглављу 5. приказана је укупна количина амбалаже стављене на тржиште Републике Србије, а у поглављу 7. количина поновно искоришћеног и рециклираног амбалажног отпада.

Предвиђени општи циљеви управљања амбалажним отпадом у 2014.години, за поновно искоришћење отпада износи 30% а за рециклажу отпада 25%.

8.1. Испуњеност националног општег циља по оператерима

Слика 2. Количина амбалаже стављене на тржиште, количина поновно искоришћеног и рециклираног амбалажног отпада по оператерима

Табела 6. Општи национални циљеви за 2014. годину

ОПЕРАТЕР	ОПШТИ НАЦИОНАЛНИ ЦИЉЕВИ	
	ПОНОВНО ИСКОРИШЋЕЊЕ	РЕЦИКЛАЖА ОТПАДА
	30%	25%
СЕКОПАК	31,6%	29,8%
ЕКОСТАР ПАК	31,3%	30,6%
ДЕЛТА-ПАК	32,3%	32,3%
ЦЕНЕКС	30,3%	30,3%
ТЕХНО ЕКО ПАК	31,7%	31,7%
ЕКОПАК СИСТЕМ	39,7%	39,7%
ПРОСЕЧНА ВРЕДНОСТ	31,6%	30,7%

8.2. Испуњеност специфичних циљева по оператерима

Табела 7. Испуњеност специфичних циљева по оператерима

ОПЕРАТЕР	СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ				
	Папир/картон	Пластика	Стакло	Метал	Дрво
	28,0%	10,5%	15,0%	18,5%	7,0%
СЕКОПАК	58,1	20,2	16,4	33,1	9,9
ЕКОСТАР ПАК	61,4	15,5	15,3	46,4	7,6
ДЕЛТА-ПАК	50,7	14,5	16,8	35,1	32,8
ЦЕНЕКС	61,1	13,0	20,2	20,7	12,0
ТЕХНО ЕКО ПАК	54,4	14,4	22,0	18,9	22,5
ЕКОПАК СИСТЕМ	100,0	11,9	15,6	32,1	7,1
ПРОСЕЧНА ВРЕДНОСТ	60,4	17,3	16,2	38,1	11,1

На основу свега приказаног у овом Извештају извршена је рекапитулација података у циљу утврђивања испуњености националног циља за управљање амбалажним отпадом у 2014. години. Количина укупно стављене амбалаже на тржиште Србије износи 327 713,7 t. Од ове количине 324 408,6 t амбалаже стављено је на тржиште од стране правних лица или предузетника који су своје обавезе пренели на оператере. Количина поновно искоришћеног амбалажног отпада је 102 672,5 t, од ове количине 99 496,7 t амбалажног отпада је рециклирано.

На основу наведених података се може закључити да су Национални општи циљеви за Републику Србију за 2014. годину испуњени у вредности од 31,6 % за поновно искоришћење амбалажног отпада и у вредности од 30,7% за рециклажу амбалажног отпада.

9. ПРЕГЛЕД УПРАВЉАЊА АМБАЛАЖОМ И АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ ЗА ПЕРИОД 2010-2014 ГОДИНА

На основу Закона о амбалажи и амбалажном отпаду и Правилника о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом у Агенцији за заштиту животне средине почело је 2010. године прикупљање и обрада података о амбалажи и амбалажном отпадом.

Поређењем достављених извештаја оператера система управљања амбалажним отпадом, предузећа која самостално управљају амбалажним отпадом (дозвола за сопствено управљање) као и предузећа ван система, може се закључити:

- 😊 да се број предузећа која испуњавају законску обавезу повећава,
- 😊 све већи број предузећа преноси своје обавезе на националне оператере.

Табела 8. Преглед по годинама предузећа која извршавају законску обавезу

	2010	2011	2012	2013	2014
Број предузећа укључених у системе	492	1 069	1 306	1 462	1 616
Број предузећа која сама управљају својим отпадом	1	1	/	/	/
Број предузећа ван система	263	324	232	262	268
УКУПНО	756	1 394	1 538	1 724	1 884

Анализом достављених података о количинама амбалаже пласиране на тржиште Републике Србије може се закључити:

- 😊 пријављена количина амбалаже пласиране на тржиште је у порасту, што указује на све веће поштовање законске обавезе од стране предузећа,
- 😊 највећа количина амбалаже пласирана на тржиште Републике Србије збринута је од стране националних оператера

Табела 9. Количина амбалаже која је стављена на тржиште Републике Србије по годинама

	2010	2011	2012	2013	2014
Предузећа у системима (t)	294 014,9	334 257,0	340 409,3	317 327,3	324 408,6
Предузећа која сама управљају својим отпадом (t)	6 531,2	3 736,9	*	*	*
Предузећа ван система (t)	2 790,7	5 662,7	3 836,7	4 257,5	3 305,1
УКУПНО	303 336,8	343 656,6	344 246	321 584,8	327 713,7

* Предузеће са дозволом за самостално управљање амбалажним отпадом пренело своје обавезе на националне оператере

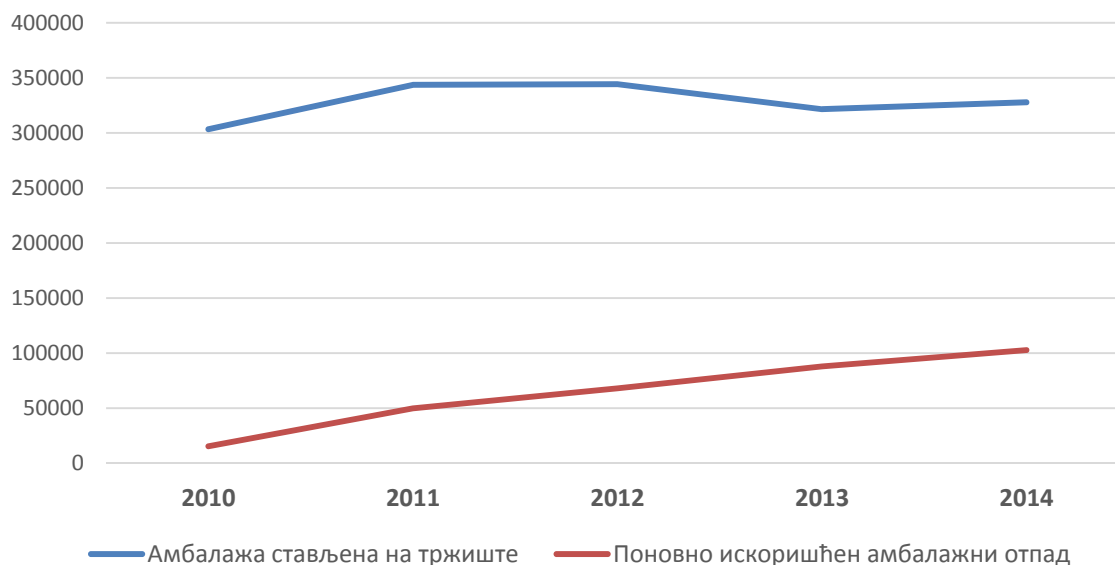
Анализом података за прикупљени и поново искоришћени амбалажни отпад од стране оператера и предузећа које има дозволу за самостално управљање амбалажним отпадом, закључује се:

- ☺ повећава се количина амбалажног отпада која је преузета и поново искоришћена,
- ☺ укупна количина преузетог амбалажног отпада је предата на поновно искоришћење.

Табела 10. Количине преузетог и поновно искоришћеног амбалажног отпада

	2010	2011	2012	2013	2014
Оператери система управљања амбалажним отпадом (t)	15 294,0	49 764,8	67 915,8	87 950,2	102 672,5
Предузећа која сама управљају својим отпадом (t)	171,0	222,8	/	/	/
УКУПНО	15 465,0	49 987,6	67 915,8	87 950,2	102 672,5

Укупна количина пласиране амбалаже на тржиште Републике Србије у 2014. години се повећала у односу на 2013. годину. Такође се и количина сакупљеног и поновно искоришћеног амбалажног отпада повећала.

Слика 3. Кретање количина амбалаже стављене на тржиште и поновно искоришћеног амбалажног отпада

На основу Плана смањења амбалажног отпада из Уредбе о утврђивању плана смањења амбалажног отпада за период од 2010. до 2014. године (Сл. гласник РС, бр. 88/09), може се закључити:

- ☺ да су сви оператери система управљања амбалажним отпадом испунили опште националне циљеве за 2010., 2011., 2012., 2013. и 2014. годину,
- ☺ остварени су специфични циљеви за 2014. годину прописани Уредбом.

Табела 11. Преглед остварености општих циљева за поновно искоришћење отпада

ОПЕРАТЕР	ОПШТИ ЦИЉЕВИ				
	2010	2011	2012	2013	2014
	5%	10%	16%	23%	30%
СЕКОПАК	5,2	13,9	17,4	23,3	31,6
ЕКОСТАР ПАК	5,3	15,0	21,0	31,9	31,3
ДЕЛТА ПАК	5,0	24,7	29,9	29,0	32,3
ЦЕНЕКС	/	/	/	27,4	30,3
ТЕХНО ЕКО ПАК	/	/	29,6	23,2	31,7
ЕКОПАК СИСТЕМ	/	/	/	/	39,7
ПРОСЕЧНА ВРЕДНОСТ	5,2	14,9	19,9	27,7	31,6

10. БУДУЋЕ АКТИВНОСТИ

На основу искустава стечених у претходном периоду имплементације система управљања амбалажом и амбалажним отпадом у циљу достизања националних циљева у 2015. години који у складу са табелом 2, поред општих, обухвата и специфичне националне циљеве за сваку врсту амбалаже посебно.

Из тог разлога потребно је наставити са радом на активностима које за циљ имају:

1. Подизање нивоа свести становништва и капацитета правних лица.
2. Интензивније укључивање јавно комуналних предузећа у локалним самоуправама у имплементацију система управљања амбалажом и амбалажним отпадом.
3. Интензивнији инспекцијски надзор над имплементацијом Закона о амбалажи и амбалажном отпад.

Табела П1. Количина амбалаже пуштене на тржиште Републике Србије од стране правних лица или предузетника који су своје обавезе пренели на оператере

		СЕКОПАК (t)	ЕКОСТАР ПАК (t)	ДЕЛТА-ПАК (t)	ЦЕНЕКС (t)	ТЕХНО ЕКО ПАК (t)	ЕКОПАК СИСТЕМ (t)	УКУПНО (t)
Пластика	ПЕТ	21828,1	17290,3	1575,3	709,5	2375,2	178,5	43957
	Друге врсте пластике	15314	20696,2	1575,8	934,7	3153,1	1248	42921,9
	Укупно	37142,1	37986,5	3151,2	1644,2	5528,4	1426,5	86878,9
Стакло	Укупно	28013,9	21603,4	769,6	1408,1	1748	1693,7	55236,8
Метал	Гвожђе	1645,1	2832,7	430,7	495,3	569,7	38,7	6012,2
	Алуминијум	2998,2	3195,4	47	145,5	105,9	42,1	6534,1
	Укупно	4643,3	6028,1	477,7	640,8	675,7	80,8	12546,3
Парир и картон	Укупно папир и картон	36351,1	52412	3526,8	2406,7	8057,3	2778,4	105532,3
Дрво	Палете	14328,3	32164,9	3250,3	749,9	6168,7	2541,2	59203,2
	Остало (даске, плута...)	587,3	2199,7	290,5	595,7	96,8	9,1	3779,1
	Укупно	14915,5	34364,7	3540,8	1345,6	6265,5	2550,3	62982,4
Остало	Текстил	149,2	44	/	0,4	4,5	32,2	230,4
	Керамика	2,8	2,2	/	/	/	/	5
	Друге врсте амбалаже	133,8	600,1	0,8	80,5	133,7	47,6	996,4
	Укупно	285,9	646,3	0,8	80,9	138,2	79,8	1231,9
УКУПНО		121 351,9	153 041,0	11 466,8	7 526,4	22 413,1	8 609,5	324 408,6

Табела П2. Укупна количина преузетог амбалажног отпада од стране оператора система управљања амбалажним отпадом

Врсте амбалажог материјала		СЕКОПАК (t)	ЕКОСТАР ПАК (t)	ДЕЛТА ПАК (t)	ЦЕНЕКС (t)	ТЕХНО ЕКО ПАК (t)	ЕКОПАК СИСТЕМ (t)	УКУПНО (t)
Пластика	ПЕТ	3827	2076,3	205,8	/	/	43,8	6152,8
	Друге врсте пластике	5401,3	3793,8	251,7	213,2	794,2	126,2	10580,5
	Укупно (15 01 02)	9228,3	5870,1	457,5	213,2	794,2	170	16733,3
Стакло	Укупно (15 01 07)	4589	3296,4	129,1	284,9	384,2	263,7	8947,2
Метал	Гвожђе (15 01 04)	1247,7	2754,6	167,7	132,9	87,9		4390,8
	Алуминијум	287,4	41,2	/	/	39,5	25,9	394
	Укупно	1535,1	2795,8	167,7	132,9	127,4	25,9	4784,8
Папир и картон	Укупно (15 01 01)	21475,9	33302,2	1788,3	1470,6	4384	2778,4	65199,4
Дрво	Палете (15 01 03)	1469,5	2608,4	1162,6	161,2	1412,1	180	6993,7
	Остало (даске, плута)	/	/	/	/	/	/	/
	Укупно	1469,5	2608,4	1162,6	161,2	1412,1	180	6993,7
Остало	Текстил (15 01 09)	/	/	/	/	/	/	/
	Керамика	/	/	/	/	/	/	/
	Друге врсте амбалаже	/	/	/	14,1	/	/	14,1
	Укупно	/	/	/	14,1	/	/	14,1
УКУПНО ПРЕУЗЕТ АМБАЛАЖНИ ОТПАД (t)		38 297,7	47 872,9	3 705,2	2 276,8	7 101,9	3 418,0	102 672,5

Табела ПЗ. Преузете количине комуналног и не-комуналног амбалажног отпада

Врсте амбалажног материјала		СЕКОПАК		ЕКОСТАР ПАК		ДЕЛТА-ПАК		ЦЕНЕКС		ТЕХНО ЕКО ПАК		ЕКОПАК СИСТЕМ		УКУПНО (t)
		(t)		(t)		(t)		(t)		(t)		(t)		
		Комунални	Не-комунални	Комунални	Не-комунални	Комунални	Не-комунални	Комунални	Не-комунални	Комунални	Не-комунални	Комунални	Не-комунални	
Пластика	ПЕТ	3451,4	375,6	2076,3	/	205,8	/	/	/	/	/	/	43,8	6152,8
	Друге врсте пластике	2442,6	2958,8	155,4	3638,3	/	251,7	/	213,2	/	794,2	/	126,2	10580,5
	Укупно (15 01 02)	5893,9	3334,4	2231,8	3638,3	205,8	251,7	/	213,2	/	794,2	/	170	16733,3
Стакло	Укупно (15 01 07)	1007,4	3581,6	3296,4	/	31,8	97,3	/	284,9	/	384,2	/	263,7	8947,2
Метал	Гвожђе (15 01 04)	184,4	1063,3	/	2754,6	/	167,7	/	132,9	/	87,9	/	/	4390,8
	Алуминијум	266,4	20,9	41,2	/	/	/	/	/	/	39,5	/	25,9	394
	Укупно	450,9	1084,2	41,2	2754,6	/	167,7	/	132,9	/	127,4	/	25,9	4784,8
Папир и картон	Укупно (15 01 01)	5737,3	15738,5	9717,4	23584,8	117,5	1670,8	/	1470,6	/	4384	/	2778,4	65199,4
Дрво	Палете (15 01 03)	/	1469,5	/	2608,4	613,4	549,3	/	161,2	/	1412,1	/	180	6993,7
	Остало (даске, плута)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	Укупно	/	1469,5	/	2608,4	613,4	549,3	/	161,2	/	1412,1	/	180	6993,7
Остало	Текстил (15 01 09)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	Керамика	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	Друге врсте амбалаже	/	/	/	/	/	/	/	14,1	/	/	/	/	/
	Укупно	/	/	/	/	/	/	/	14,1	/	/	/	/	14,1
УКУПНО ПРЕУЗЕТ ОТПАД (t)		13 089,5	25 208,2	15 286,8	32 586,1	968,4	2 736,8	/	2 276,8	/	7 101,9	/	3 418,0	102 672,5

Табела П4. Количине поновно искоришћеног амбалажног отпада по врстама и оператерима

Врсте амбалажног отпада		Индексни бр.	СЕКОПАК		ЕКОСТАР ПАК		ДЕЛТА-ПАК		ЦЕНЕКС	ТЕХНО ЕКО ПАК		ЕКОПАК СИСТЕМ		УКУПНО	
			R ознака	Количина	R ознака	Количина	R ознака	Количина		R ознака	Количина	R ознака	Количина		
				(t)		(t)		(t)			(t)		(t)		
Пластика	ПЕТ		R3	3827	R3	2076,3	R5	205,8	/	/	/	/	R3	43,8	6152,8
	Друге врсте пластике		R1	1711,1	R3	3793,8	R5	251,7	R3	213,2	R3	794,2	R5	126,2	10580,5
			R3	3690,3											
	Укупно	15 01 02	/	9228,3	/	5870,1	/	457,5	/	213,2	/	794,2	/	170	16733,3
Стакло	Укупно стакло	15 01 07	R5	4589	R5	3296,4	R5	129,1	R5	284,9	R5	384,2	R5	263,7	8947,2
Метал	Гвожђе	15 01 04	R4	1247,7	R4	2754,6	R4	167,7	R4	132,9	R4	87,9	/	/	4390,8
	Алуминијум		R4	287,4	R4	41,2	/	/	/	/	R4	39,5	R4	25,9	394
	Укупно		/	1535,1	/	2795,8	/	167,7	/	132,9	/	127,4	/	25,9	4784,8
Папир и картон	Папир и картон		R1	367,7	R1	1097,1	R3	1788,3	R3	1470,6	R3	4384	R3	2778,4	65199,4
			R3	21108,2	R3	32205,1									
Дрво	Палете	15 01 03	R3	1469,5	R3	2608,4	R3	1162,6	R3	161,2	R3	1412,1	R3	180	6993,7
	Остало (даске, плута)		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	Укупно		/	1469,5	/	2608,4	/	1162,6	/	161,2	/	1412,1	/	180	6993,7
Остало	Текстил	15 01 09	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	Керамика		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	Друге врсте амбалаже		/	/	/	/	/	/	R3	14,1	/	/	/	/	14,1
	Укупно		/	/	/	/	/	/	/	14,1	/	/	/	/	14,1
Поновно искоришћен амбалажни отпад (t)			/	38 297,7	/	47 872,9	/	3 705,2	/	2 276,8	/	7 101,9	/	3 418,0	102 672,5

Табела П5. Количине рециклираног амбалажног отпада по врстама и оператерима

Врсте амбалажног отпада		Индексни бр.	СЕКОПАК		ЕКОСТАР ПАК		ДЕЛТА-ПАК		ЦЕНЕКС		ТЕХНО ЕКО ПАК		ЕКОПАК СИСТЕМ		УКУПНО		
			R ознака	Количина	R ознака	Количина	R ознака	Количина	R ознака	Количина	R ознака	Количина	R ознака	Количина	R ознака	Количина	Количина
				(t)		(t)		(t)		(t)		(t)		(t)		(t)	
Пластика	ПЕТ		R3	3827	R3	2076,3	R5	205,8	/	/	/	/	R3	43,8	6152,8		
	Друге врсте пластике		R3	3690,3	R3	3793,8	R5	251,7	R3	213,2	R3	794,2	R5	126,2	8869,4		
	Укупно	15 01 02	/	7517,2	/	5870,1	/	457,5	/	213,2	/	794,2	/	170	15022,2		
Стакло	Укупно стакло	15 01 07	R5	4589	R5	3296,4	R5	129,1	R5	284,9	R5	384,2	R5	263,7	8947,2		
Метал	Гвожђе	15 01 04	R4	1247,7	R4	2754,6	R4	167,7	R4	132,9	R4	87,9	/	/	4390,8		
	Алуминијум		R4	287,4	R4	41,2	/	/	/	/	R4	39,5	R4	25,9	394		
	Укупно		/	1535,1	/	2795,8	/	167,7	/	132,9	/	127,4	/	25,9	4784,8		
Папир и картон	Папир и картон		R3	21108,2	R3	32205,1	R3	1788,3	R3	1470,6	R3	4384	R3	2778,4	63734,6		
Дрво	Палете	15 01 03	R3	1469,5	R3	2608,4	R3	1162,6	R3	161,2	R3	1412,1	R3	180	6993,7		
	Остало (даске, плута)		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		
	Укупно		/	1469,5	/	2608,4	/	1162,6	/	161,2	/	1412,1	/	180	6993,7		
Остало	Текстил	15 01 09	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		
	Керамика		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		
	Друге врсте амбалаже		/	/	/	/	/	/	R3	14,1	/	/	/	/	14,1		
	Укупно		/	/	/	/	/	/	/	14,1	/	/	/	/	14,1		
Рециклиран амбалажни отпад (t)			/	36 219,0	/	46 775,8	/	3 705,2	/	2 276,8	/	7 101,9	/	3 418,0	99 496,7		